

Het drinkwaternet in Mazenzele

Tijdens de Tweede Wereldoorlog, op 22 januari 1944, stelt het provinciaal commissariaat van de Wederopbouw vragen over de watervoorziening in Mazenzele. De gemeente antwoordt dat ze nog geen plannen heeft voor de aanleg van een waterleiding.

Op 6 september 1946 stuurt de Nationale Maatschappij der Waterleidingen (NMDW) een brief met informatie over de studie ter voorbereiding van een waterleiding, die slechts 2 frank per inwoner zou kosten.

Het Ministerie van Economische Zaken en Middenstand stuurt in 1947 een in te vullen formulier over de drinkwatervoorziening in de gemeente.

Op 15 januari 1949 stuurt de NMDW een dossier aan de gemeente met de vraag een plan van waterbedeling te mogen opmaken. Op 2 november 1949 bespreekt de gemeenteraad deze vraag. Zij zal hierover eerst raad vragen aan de urbanist Mosselmans. Deze is van oordeel dat de gemeente goedkoper kan aansluiten aan de waterleiding die door de gemeente loopt -samen met Opwijk en Asse- dan wel bij de NMDW, die een nieuwe leiding zou moeten aanleggen. Hij zal aan Asse en Opwijk vragen samen de toestand te bespreken.

In januari 1950 stuurt de Intercommunale Tussengemeentelijke Maatschappij van Vlaanderen voor Watervoorziening (TMVW) inlichtingen over haar statuten en de voorwaarden van aansluiting.

Op 15 februari 1950 geeft de heer Mosselmans -in plaats van de ingenieur van TMVW)- een uiteenzetting over de voorwaarden van deze maatschappij. Het voordeel om aan te sluiten bij de TMVW zou zijn dat de toevoerleiding die zij beheert door Mazenzele loopt, langs de steenweg. De gemeente moet het drinkwaternet wel zelf financieren maar blijft eigenaar van de leidingen en behoudt haar autonomie. De kost wordt geraamd op 1,5 mio fr. maar er zou wel 75% subsidie zijn zodat de kost voor

de gemeente maar 400.000 fr. zou bedragen.

Daarna nodigt men (zonder verbintenis) nog een afgevaardigde uit van de Interprovinciale Dienst voor Waterbedeling der Vlaanderen.

Blijkbaar wordt de aanleg van de waterleiding uitgesteld wegens de zware financiële lasten die ze meebrengt.

Op 26 juni 1959 stelt het College dat er veel schaarste is aan drinkbaar water en dat verschillende inwoners bij geburen drinkbaar water moeten halen. De gemeente moet -voor elk ander werk- een aanvang maken met de studie van de waterleiding. Men beslist bevoegde personen te raadplegen om de kwestie te bestuderen en zo voordelig mogelijk voor de gemeente uit te werken.

In november 1959 kaart de minderheidsfractie in de gemeenteraad de dringende noodzaak aan van een drinkwaterleiding, vooral in het droog seizoen. Ze stelt voor onmiddellijk met de voorbereiding te beginnen en dit kenbaar te maken aan de bevolking. Anders gaat men voort met het boren van waterputten, wat mogelijke aansluitingen op het drinkwaternet zou remmen. De raad stemt in om op de volgende vergadering A. Maebe van Dilbeek te vragen uitleg te komen geven over het opstellen van een ontwerp en over de financiering.

Pas op 8 april 1960 hakt de gemeenteraad de knoop door: er is dringend drinkbaar water nodig en het modern comfort vereist het. A. Maebe (van het studiebureau Maebe te Dilbeek) zal uitleg geven over de verschillende mogelijkheden en over de technische uitvoering. Ook zijn conclusie is dat het voordeel van TMVW is dat de hoofdleiding door de gemeente loopt en dat de kosten laag liggen door de dichtaaneengesloten bebouwde kom van de gemeente. Nochtans wordt de kost op 6 mio fr. geraamd, waarvan 2,4 mio ten laste van de gemeente. Mazenzele kan dan op die manier wel zelf de prijs van het water bepalen en zo een deel van

de aflossing van het nodige kapitaal. Er wordt besloten om eerst nog een referendum te houden onder de bevolking over de vooruitzichten van aansluiting bij het drinkwaternet.

Het resultaat van het referendum is dat 140 gezinnen (meer dan de helft der bevolking) hun toestemming hebben gegeven zodat de voorbereidende werkzaamheden kunnen beginnen. Men zal eerst advies inwinnen bij de TMVW, waarbij Mazenzele zou aansluiten en een afgevaardigde vragen om de voorwaarden en de werkwijze van de toetreding tot de maatschappij te bespreken, wat op 10 juni 1960 ook gebeurt.

Op 29 juni 1960 keurt de gemeenteraad een overeenkomst goed met TMVW voor zowel de waterlevering als voor de uitbating van het gemeentelijk waterbedelingsnet. De waterlevering zal gebeuren via de toevoerleiding Asse-Sint-Niklaas, die de TMVW in beheer heeft. Mazenzele zal intekenen op 1 aandeel TMVW van 100.000 fr. (10% te volstoppen) en betaalt een inschrijvingsrecht van 10.991 fr. Het studie bureau Maebe uit Dilbeek wordt aangesteld voor de studie en het opmaken van het voorontwerp, het ontwerp en de uitvoering van de werken. Dit laatste kan op vraag altijd overgenomen worden door de TMVW.

Het studie bureau stelt voor een aftappingskamer in te richten, naast de hoofdleiding en liefst buiten de Steenweg, omwille van de verkeersveiligheid. Als geschikte plaats stelt het de hoek met de Opwijkstraat voor op de eigendom van Frans Van Stappen. De burgemeester zou met hem een minnelijke onderhandse verkoop moeten kunnen afsluiten (1). Alle huizen kunnen bereikt worden zonder overtollige leidingen, alleen op de Steenweg is een ontdubbeling nodig.

Na het plotse overlijden van de heer A. Maebe van het studie bureau Maube op 6 oktober 1960 neemt TMVW de plannen en documenten van de erfgenamen Maebe over voor 77.350 fr. en wordt zij ontwerper en uitvoerder van het lokaal net tegen een ereloon van 5%.

Het Ministerie van Volksgezondheid en Gezin voorziet in 1961 kredieten voor

de aanleg van de waterleiding in Mazenzele. Een belangrijk deel van het waterleidingsnet loopt op het grondgebied van de gemeente Asse (Vossestraat), die haar akkoord geeft haar aandeel (geraamd op 425.000 à 593.800 fr.) te betalen.

Op de gemeenteraad van 24 februari 1961 worden de plannen en het bestek voorlopig goedgekeurd. Raadslid Raymond Van de Velde vindt wel dat de kostprijs van het meerverbruik te duur is voor de nijverheid.

In de toelichting bij het ontwerp vermeldt men dat de oorsprong van het geleverde drinkwater de leiding Asse-Sint-Niklaas is, die in Mazenzele langs de steenweg Asse-Dendermonde loopt. Het te verwachten debiet voor Mazenzele is gebaseerd op ca. 1.100 inwoners en 280 woningen maar geen grootverbruikers en geen verwachte uitbreiding van de bebouwing. De leidingen hebben een diameter van 80 mm nodig (soms 60 of 100 mm).

De plannen van het drinkwatervoorzieningsnet Mazenzele worden definitief goedgekeurd op 12 mei 1961 (in Asse op 3 mei 1961). Het totale bestek van de werken bedraagt 2,6 mio fr. als men PVC-buizen gebruikt en 3,4 mio fr. als de leidingen uit klassieke materialen zijn vervaardigd. De plannen voorzien in de aanleg van leidingen in praktisch alle straten van de gemeente.

Uiteindelijk treedt de gemeente Mazenzele in 1961 toe tot de TMVW. Het toetredingscontract wordt aangenomen op de Algemene Vergadering van 16 juni 1961. Mazenzele betaalt 21.559 fr. inkomgeld en verwerft één aandeel van 100.000 fr.

Na de goedkeuring door de provincie op 31 augustus 1961 wordt het werk aanbesteed op 30 november 1961. Van de 10 inschrijvers die een offerte hebben ingediend is de firma Algemene Waterwerkondernemingen (AWO) pvba uit Essene de goedkoopste met 2.146.267 fr. voor de uitvoering met PVC-buizen. TMVW duidt de heer Van Rentergem (van de TMVW) aan als toezichter der werken.

De financiering van de totale werken ad 2.349.000 fr. gebeurt met toelagen (1.349.000 fr. die de staat leent bij het

Gemeentekrediet) en met een lening op lange termijn van de gemeente eveneens bij het Gemeentekrediet (1 mio fr.).

In 1962 duurt het nog een tijdje vóór de werken kunnen starten. Op 18 juli 1962 stuurt burgemeester Sablon een brief aan de inwoners van de gemeente om geruchten tegen te spreken dat de waterleiding er niet zou komen.

De gemeente stuurt ook een brief aan de inwoners van 'Mazenzele en aanpalende straten' om te zeggen dat de aanleg van de waterleiding gestart is en dat men gratis kan aansluiten (normaal kost dit 2.000 frank). Een basisverbruik van ca. 100 liter per dag kost 50 à 60 frank per maand. Onderaan de mededeling is een invulstrook gehecht voor de aansluiting.

TMVW stuurt aan de gemeente ook meer uitleg over de tarificatie van de waterverkoop en een model van rondschrijven aan de bevolking. Uit de berekening van de kostprijs voor Mazenzele blijkt dat deze 163.130 frank per jaar bedraagt (= afschrijving lening 85.500 + aankoop water 36.360 + algemene onkosten 14.000) terwijl de huur van de huisaansluitingen 13.736 frank opbrengt. Het saldo ad 149.394 frank zou betekenen dat een abonnee per kwartaal 185 frank betaalt voor 12 m³ drinkwater of 15,50 frank per m³. Met het huurgeld samen betaalt hij 201 frank + 8 frank per m³ voor meerverbruik.

De TMVW vraagt ook de waterleiding te mogen aanleggen 0,5 m onder de bedding van de Langeveldbeek. Dit wordt in juni 1962 toegestaan mits o.a. twee merkpunten te plaatsen op de oevers van de waterloop.

De start van de werken wordt vastgesteld op 1 oktober 1962. Contractuele vooropgestelde uitvoeringstermijn: 150 werkdagen.

Door vertraging bij de levering van de buizen voor de leidingen start men pas met de werken in maart 1963 en door 77 verletdagen duurt het nog tot 11 september 1963 voor de werken beëindigd worden (2). De voorlopige oplevering gebeurt op 3 oktober 1963.

Ondertussen zijn er 255 aansluitingen, of bijna alle woningen van Mazenzele. De aankoop van 300 watermeters met rolteller gebeurt -na prijsvraag- bij Cie. Générale des Conduites d'eau (Luik) à 799 fr. Per stuk. De eindafrekening van de werken op 19 november 1963 bedraagt 2.656.662 fr.

Uit de detailafrekening blijkt dat naast de prijs van de inschrijving (2.146.267 fr) nog 249.053 fr. meerwerken en 261.341 fr. contractuele verrekeningen gebeurd zijn. Het subsidieerbaar bedrag is 2.695.545 fr, waarvan 60% toelagen of 1.617.000 fr. Daarnaast moest aan TMVW 233.527 fr. en aan watermeters 239.700 fr. betaald worden.

Op 14 december 1962 keurt de gemeenteraad de voorwaarden goed voor de uitbating van het waterbedelingsnet: abonnement, tarieven, algemeen reglement, watermeters. Het abonnementsgeld (minstens voor 1 jaar) bedraagt 201 fr. per kwartaal voor 12 m³ drinkwater, huur van de vertakking en de watermeter inbegrepen. Voor het meerverbruik betaalt men 8 fr. per m³.

Het drinkwaternet van Mazenzele bestrijkt bij de aanleg in 1962-'63 praktisch alle straten van de gemeente. De leidingen -waarvan 8.380 meter in de gemeente- hebben een doormeter van 80 mm, behalve in het Dorp (100 mm). Op de lijst van de aansluitingen komen 251 namen. De toevoerleiding van TMVW (400 mm diameter) van Asse naar Sint-Niklaas, die langs de Steenweg loopt wordt gebruikt met een aansluitingskamer op de hoek van de Steenweg en het Dorp. Er worden 3 duikers geplaatst waar de Langeveldbeek (Stambeek) de Bosstraat, de Steenweg en de Dries kruist. Op de leiding zijn 61 brandkranen voorzien.

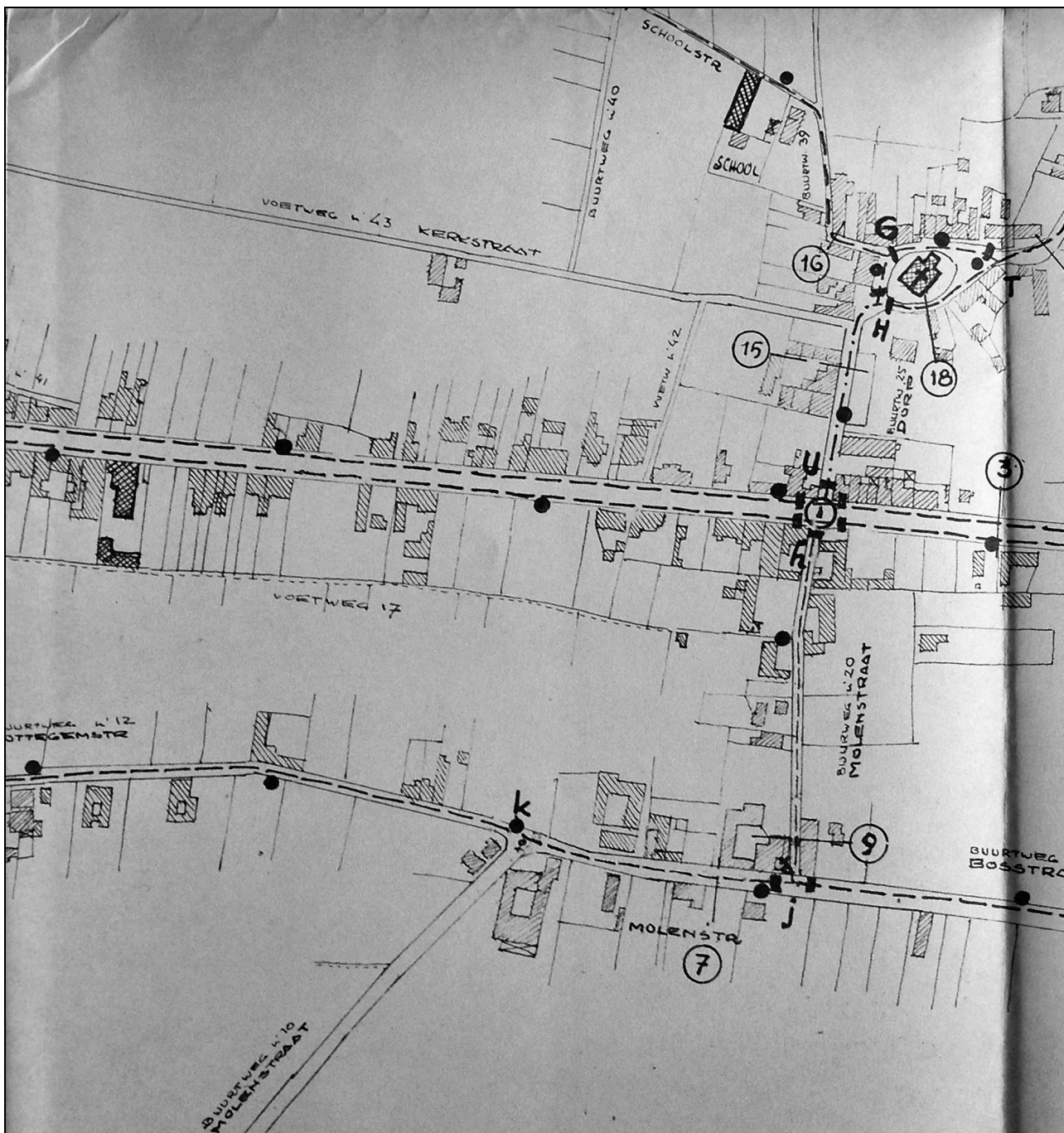
Op 17 september 1965 keurt de gemeenteraad een nieuw reglement van de TMVW goed. Hierin is voorzien dat nieuwe aansluitingen 2.000 fr. + zegel (voor 20 of 32 mm diameter) kosten en 4.000 fr. + zegel (voor 40 mm diameter).

In 1964 bedraagt het drinkwaterverbruik in Mazenzele (+ deel van de Vossestraat ?) 7.403 m³. In 1966 is het

verbruik al opgelopen tot 10.182 m³ en in 1975 is het verdubbeld tot 20.794 m³ of 19 m³ per inwoner.

(2) Zie *De Mazelse Gilde en haar Dries*, door Jules Van de Velde in *HOM-tijdschrift* 1991-2, p. 10 (5. Water, elektriciteit, kabeltelevisie op de Dries).

(1) Bij de uitvoering der werken is de aansluiting gebeurd op de hoek van het Dorp en de Steenweg.

Uittreksel van het plan 'Omstandige plattegrond' van het drinkwaternet van Mazenzele, goedgekeurd door de gemeenteraad van Mazenzele op 12 mei 1961. We zien het centrum van het Dorp, met de Steenweg, de kerk, de Kouterbaan, Dorp, de Molenstraat, de Heerbaan, de Zottegemstraat,... met de straatnamen van toentertijd.